

Handboek Scheidsrechterzaken

nederlandse basketball bond

Inhoudsopgave

1	Taken, verantwoordelijkheden en samenstelling.....	4
1.1	Taken en verantwoordelijkheden Werkgroep Arbitrage.....	4
1.2	Samenstelling Werkgroep Arbitrage	4
1.3	Taken en verantwoordelijkheden Werkgroepen Arbitrage van afdelingen.....	4
1.4	Samenstelling Werkgroepen Arbitrage van afdelingen.....	4
1.5	Afstemming	4
2	Leveringsplicht verenigingen	5
2.1	Opgave.....	5
2.2	Structurele blokkades	6
2.3	Incidentele blokkades	6
2.4	Vervanging scheidsrechter bij blessure.....	7
3	Scheidsrechterscoördinator	7
4	Aanwijzen scheidsrechters	8
4.1	Aanwijzen	8
4.2	Afzeggen & ruilen	8
4.3	Wedstrijdwijziging	8
4.4	Niet Opkomen van scheidsrechters	9
4.5	Overmacht bij acute verhindering	9
4.6	Eén of geen scheidsrechters	9
4.7	Vergoedingen	9
4.8	Reizen	10
5	Kwaliteitseisen.....	11
5.1	Aanwezigheid & voorbereiding	11
5.2	Licentie.....	11
5.3	Scheidsrechterskleding.....	12
6	Begeleiding en beoordeling	13
6.1	Uitvoeren van begeleidingen	13
6.2	Promotie.....	13
6.3	Degradatie.....	14
7	Wat te doen bij...?.....	15
7.1	Instructie juryleden.....	15
7.2	Niet aanwezig zijn juryleden	15
7.3	Diskwalificerence fouten	15
7.4	Vechten	16
7.5	Gestaakte wedstrijd	16
7.6	Wangedrag publiek.....	16
7.7	Wangedrag spelers / coaches / teambegeleiders / juryleden	17

Introductie

Dit Handboek Scheidsrechterszaken is een aanvulling op het Wedstrijdreglement. Alle zaken betreffende scheidsrechters, die in het Wedstrijdreglement niet zijn geregeld, worden in dit handboek benoemd. Het betreft zowel een aantal procedurele zaken betreffende opgave, aanschrijving en begeleiding, maar er worden ook handvatten aan scheidsrechters gegeven wat te doen in bepaalde situaties. Niet alle zaken in dit handboek zijn van toepassing op alle scheidsrechters; scheidsrechters in de A-groep hebben een arbeidscontract, en hebben aanvullende afspraken buiten dit handboek om.

Het handboek is vastgesteld door het bondsbestuur in samenspraak met de landelijke Werkgroep Arbitrage en de Werkgroepen Arbitrage uit de diverse afdelingen.

Terminologie

Aangeschreven scheidsrechter = scheidsrechter die door een Werkgroep Arbitrage is aangeschreven.

Werkgroep Arbitrage = De landelijke werkgroep voor scheidsrechterszaken

Werkgroep Arbitrage [afdeling] = De afdelingswerkgroep voor scheidsrechterszaken, in de vijf afdelingen: Noord, Oost, Zuid, West en Noord-Holland

Diploma = Diploma dat een scheidsrechter behaald heeft

Licentie = Licentie, die een scheidsrechter nodig heeft om te mogen fluiten op een bepaald niveau

Versie: april 2015

1 Taken, verantwoordelijkheden en samenstelling

1.1 Taken en verantwoordelijkheden Werkgroep Arbitrage

1. Aanschrijven scheidsrechters op landelijk niveau, behalve de Tweede Divisie
2. Begeleiden scheidsrechters op landelijk niveau, behalve de Tweede Divisie
3. Beoordelen scheidsrechters op landelijk niveau, behalve de Tweede Divisie
4. Het promoveren en degraderen van scheidsrechters op landelijk niveau
5. Begeleiden en opleiden van beoordelaren, scheidsrechterscoaches en commissarissen
6. Halfjaarlijks organiseren scheidsrechtersstage voor landelijke scheidsrechters
7. Informatie verspreiden met betrekking tot spelregelwijzigingen etc
8. Organiseren bijeenkomsten voor specifieke groepen scheidsrechters

1.2 Samenstelling Werkgroep Arbitrage

1. Voorzitter
2. Coördinator planning
3. Coördinator beoordeling
4. Coördinator begeleiding
5. Coördinator opleiding
6. National FIBA instructor

1.3 Taken en verantwoordelijkheden Werkgroepen Arbitrage van afdelingen

1. Aanschrijven scheidsrechters op afdelingsniveau en op door de NBB of afdelingen georganiseerde beker-, kampioenschap-, of talenttoernooien, en in de Tweede Divisie
2. Begeleiden scheidsrechters op afdelingsniveau, en in de Tweede Divisie
3. Verzorgen van opleidingen Scheidsrechter-F / BS-2 en Scheidsrechter-E / BS-3
4. Het adviseren en ondersteunen van verenigingen op scheidsrechterszaken
5. Halfjaarlijks organiseren scheidsrechtersstage voor afdelings-scheidsrechters, inclusief scheidsrechters op Tweede Divisie-niveau

1.4 Samenstelling Werkgroepen Arbitrage van afdelingen

1. Voorzitter
2. Secretaris
3. Coördinator planning
4. Coördinator beoordeling
5. Coördinator begeleiding
6. Coördinator opleiding
7. Coördinator verenigingsondersteuning

1.5 Afstemming

1. Twee keer per jaar zijn er bijeenkomsten tussen de Werkgroepen Arbitrage.
2. Eventueel zijn er nog thematische bijeenkomsten tussen de diverse Werkgroepen Arbitrage.

2 Leveringsplicht verenigingen

2.1 Opgave

1. Voor elk team dat in een competitie inschrijft waarvoor een scheidsrechter met minimaal een E-licentie wordt aangeschreven, met uitzondering van de Heren Eredivisie, moet de vereniging een scheidsrechter conform het wedstrijdreglement leveren – zie onderstaande matrix.
2. Een scheidsrechter moet tegelijk met de teaminschrijving worden opgegeven.
3. Voor alle competities heeft een vereniging de mogelijkheid om een scheidsrechter op te geven die 100% inzetbaar is of twee scheidsrechters die ieder 60% inzetbaar zijn.
4. Een nieuw op te geven scheidsrechter voor een vereniging mag geen bestaande scheidsrechter zijn met (A)C of B-licentie, d.w.z. huidige scheidsrechters mogen niet opnieuw worden gekoppeld.
5. Een scheidsrechter is bevoegd een wedstrijd te leiden (en opgegeven te worden) indien hij lid is van de NBB en in bezit is van een geldige licentie.
6. Een scheidsrechter fluit voor de vereniging waar hij lid van is.
7. De opgegeven scheidsrechter blijft binnen 1 seizoen gekoppeld aan de vereniging, tenzij naar het oordeel van de Werkgroep Arbitrage de koppeling door persoonlijke omstandigheden niet in stand kan blijven. Een scheidsrechter kan bij aanvang van het nieuwe seizoen door een nieuwe vereniging worden opgegeven. Een door een vereniging opgegeven scheidsrechter kan, behoudens toestemming van de competitieorganiserende instantie, binnen een seizoen niet zelf aangeven dat hij voor een andere vereniging fluit.

Niveau	Mannen Senioren	Vrouwen Senioren	Jeugd U18 t/m U22	Jeugd U10 t/m U16
Eredivisie	n.v.t.	D+	D+	E+
Promotiedivisie	D+	D+	D+	E+
Eerste Divisie	D+	E+	E+	E
Tweede Divisie	D+	E	E	E
Afdeling 1 ^e klasse	E	E	E	E
Afdeling 2 ^e klasse	F	F	F	F
Afdeling 3 ^e klasse	F	F	F	F
enzovoorts	F	F	F	F

2.2 Structurele blokkades

1. Een scheidsrechter op naam kan voorafgaand aan het nieuwe seizoen zijn structurele blokkades aangeven. Met deze blokkades wordt rekening gehouden met de scheidsrechtersplanning. Dit mogen maximaal zijn:
  - Voor een 100%-scheidsrechter:
    - Eén tijdsblok, of
    - Eén team op afdelingsniveau
  - Voor een 60%-scheidsrechter:
    - Twee tijdsblokken, waarvan maximaal één op zaterdag, of
    - Eén team (ook op landelijk niveau)
2. Tijdsblokken (aanvangstijdstippen)
  - Maandagen t/m donderdagen | deze leveren geen beperkingen op
  - Vrijdagen: 19:00 – 21:15
  - Zaterdagen: 10:00 – 17:00
  - Zaterdagen: 17:00 – 21:15
  - Zondagen: 10:00 – 21:00
3. Scheidsrechters kunnen geen kilometerbeperking opgeven. Scheidsrechters op afdelingsniveau worden in principe binnen de afdeling ingepland. Bij de inplanning wordt rekening gehouden met de reisafstand.
4. Het is mogelijk om structurele blokkades tijdens het seizoen te wijzigen, wanneer dit geen gevolgen heeft voor het beschikbaarheidspercentage. Dit geldt zowel voor tijdsblokken als voor teams waarin een scheidsrechter speelt. Dit kan doorgegeven worden via het afdelings- of bondsbureau.

2.3 Incidentele blokkades

1. Buiten de structurele blokkades kunnen scheidsrechters incidentele blokkades opgeven, wanneer zij een specifieke dag of specifiek tijdstip niet kunnen.
2. Scheidsrechters voeren deze blokkades ook in bij cursussen, opleidingsdagen en overige bijeenkomsten. Dit in verband met het automatisch plannen door ISS.
3. Scheidsrechters kunnen hun blokkades aangeven en wijzigen tot vier weken voor de start van het nieuwe programma. Iedere werkgroep zorgt voor een planning.
4. Bij het niet invoeren van blokkades gaat de Werkgroep Arbitrage uit van volledige beschikbaarheid, rekening houdend met de structurele blokkades.
5. De tijdstippen, aangegeven in de blokkades, zijn aanvangstijdstippen van wedstrijden. Houd bij het blokkeren rekening met reistijd.
6. Scheidsrechters worden geacht minimaal 80% van de door hen opgegeven tijd beschikbaar te zijn. Bij te veel incidentele blokkades kan het voorkomen dat een scheidsrechter niet meer geaccepteerd wordt.
7. Scheidsrechters in de A, B en (A)C-groep voeren ook na het uitkomen van het programma hun gewijzigde (on)beschikbaarheid in, omdat hier vanwege uitval een extra beroep op de scheidsrechter kan worden gedaan.

2.4 Vervanging scheidsrechter bij blessure

1. Na twee weken blessure wordt de vereniging gevraagd binnen twee weken een nieuwe scheidsrechter te leveren, of de oude scheidsrechter moet binnen die termijn hersteld zijn. Wanneer de vereniging geen nieuwe scheidsrechter levert, voldoet deze vereniging niet meer aan zijn leveringsplicht.
2. Wanneer een blessure van een scheidsrechter langer duurt dan vier kalenderweken, dan dient de vereniging waaraan deze scheidsrechter gekoppeld is, een nieuwe scheidsrechter te leveren.
3. Bij een langdurige blessure is de betreffende (her)planner tijdens de blessureperiode verantwoordelijk voor vervanging van de scheidsrechter.
4. Bij een incidentele blessure is de scheidsrechter zelf verantwoordelijk voor zijn vervanging. De herplanner kan assistentie verlenen. De vraag aan de scheidsrechter is om dit zo snel mogelijk aan de herplanner te melden.
5. Van de geblesseerde scheidsrechter wordt verwacht dat hij aan het afdelings- of bondsbureau en de betreffende planner weer meldt dat hij ingezet kan worden wanneer de blessure voorbij is.

3 Scheidsrechterscoördinator

1. Elke vereniging dient een (bestuurs)lid op te geven als scheidsrechterscoördinator (SC). Wanneer een vereniging geen SC opgeeft, dan wordt de secretaris van de vereniging als zodanig beschouwd.
2. De SC is voor de Werkgroep Arbitrage en de werkgroepen in de afdeling het aanspreekpunt wat betreft scheidsrechterszaken en de opgegeven scheidsrechter(s).
3. De SC draagt zorg voor het voldoen aan de leveringsplicht van de vereniging en bewaakt de kwaliteit van de geleverde scheidsrechters.
4. De SC zoekt binnen de vereniging naar potentiële nieuwe scheidsrechters, stimuleert de beschikbare scheidsrechters om door te blijven gaan, en zorgt voor een adequaat contact met de werkgroep van de afdeling hierover.

4 Aanwijzen scheidsrechters

4.1 Aanwijzen

1. Scheidsrechters op landelijk niveau, behalve in de Tweede Divisie, worden op naam aangeschreven door de landelijke Werkgroep Arbitrage.
2. Scheidsrechters op afdelingsniveau, en in de Tweede Divisie, worden op naam aangeschreven door de Werkgroepen Arbitrage van de afdelingen. Voor afdelingscompetities geldt dit wanneer er voor een klasse minimaal een scheidsrechter met een E-licentie moet worden geleverd.
3. Scheidsrechters op alle overige afdelingsniveaus worden aangewezen door de thuisspelende vereniging.
4. Aanwijzing vindt plaats door publicatie in het scheidsrechtersprogramma en publicatie in ISS. Bij verschillen hiertussen is het verstuurd programma leidend.
5. Wanneer scheidsrechters geen toegang hebben tot ISS, kunnen zij informatie inwinnen en hun onbeschikbaarheid opgeven bij het (afdelings)bureau.
6. Het definitieve programma wordt uiterlijk twee weken voor de eerste wedstrijd gepubliceerd door de betreffende Werkgroep Arbitrage.
7. Het streven van de Werkgroep Arbitrage is om de reisafstand van scheidsrechters te beperken.

4.2 Afzeggen & ruilen

1. Afmelden is mogelijk wanneer er door de betreffende Werkgroep Arbitrage een fout is gemaakt in de inplanning met betrekking tot een blokkade van een scheidsrechter.
2. Wanneer er een fout in de indeling is gemaakt, dan draagt de betreffende Werkgroep Arbitrage zorg voor vervanging.
3. Wanneer er geen fout in de indeling is gemaakt, dan is de scheidsrechter zelf verantwoordelijk voor vervanging. Hiervoor is akkoord van de (her)planner vereist.
4. In geval van blessure, neem contact op met de herplanner. Meer hierover is te vinden in 2.4.

4.3 Wedstrijdwijziging

1. Wedstrijdwijzigingen met aangeschreven scheidsrechters binnen het gepubliceerde scheidsrechterprogramma kunnen alleen plaatsvinden na akkoord van de competitieleider en de betreffende Werkgroep Arbitrage.
2. Bij een wedstrijdwijziging binnen het huidige programma verhuizen de scheidsrechters indien mogelijk mee. Zij worden geïnformeerd door de betreffende Werkgroep Arbitrage.
3. Wanneer een of meerdere scheidsrechter(s) door deze wedstrijdwijziging niet meer beschikbaar zijn, is de (her)planner verantwoordelijk voor het aanschrijven van nieuwe scheidsrechters.

4.4 Niet Opkomen van scheidsrechters

1. Wanneer een aangeschreven scheidsrechter niet opkomt, dan ontvangt deze scheidsrechter een Niet Opkomen (NO). De betreffende Werkgroep Arbitrage bericht bij een NO de scheidsrechter en – wanneer van toepassing – zijn vereniging.
2. Wanneer een scheidsrechter binnen één seizoen drie keer niet opkomt, dan wordt een scheidsrechter voor de rest van het lopende seizoen en het daaropvolgende seizoen geschorst.
3. Boetes en administratieve heffingen als gevolg van een NO worden doorbelast naar de vereniging van de scheidsrechter. Wanneer een scheidsrechter geen lid van een vereniging is, worden deze individueel doorbelast.

4.5 Overmacht bij acute verhindering

1. Er kan sprake zijn van overmacht. Scheidsrechters stellen in ieder geval hun collega en bij voorkeur ook de thuis spelende vereniging op de hoogte.
2. Na afloop van de wedstrijd kan een scheidsrechter de overmacht motiveren bij de betreffende Werkgroep Arbitrage, waardoor deze een Niet Opkomen kan laten vervallen.

4.6 Eén of geen scheidsrechters

1. Wanneer één van de aangewezen scheidsrechters niet op tijd aanwezig is, dan beslist de aanwezige scheidsrechter of hij de wedstrijd alleen fluit, met een andere collega fluit of niet fluit. De aanwezige scheidsrechter beslist wie deze andere collega is en heeft hier geen toestemming van de coaches voor nodig.
2. Wanneer er bij drie scheidsrechters één scheidsrechter niet aanwezig is, fluiten de aanwezige scheidsrechters met z'n tweeën.
3. Wanneer er geen aangewezen scheidsrechters aanwezig zijn, dan kan een wedstrijd niet gespeeld worden, behalve als beide aanvoerders (of bij U16 en lager de coaches) vooraf akkoord gaan met de aanwezige, bevoegde scheidsrechter(s) en dit vooraf op het wedstrijdformulier kenbaar maken.

4.7 Vergoedingen

1. Vergoedingen van scheidsrechters worden per competitie jaarlijks vastgesteld in de tarievenlijst van de NBB.
2. Reiskosten worden vergoed op basis van een kilometervergoeding (snelste route) bij gebruik van auto. Overige kosten (parkeren, tolwegen, pont etc.) kunnen gedeclareerd worden via het (afdelings)bureau.
3. Bij gebruik van openbaar vervoer worden alleen de daadwerkelijk gemaakte kosten vergoed. Deze worden bepaald op basis van een OV-chipkaart transactieoverzicht of kaartje (op basis van tweede-klas).
4. Vergoedingen en reiskosten worden aan de scheidsrechter individueel uitbetaald.
5. Van alle landelijke wedstrijden buiten de competitie (oefenwedstrijden nationale selecties, toernooidivisies rolstoel) kan de scheidsrechter een declaratieformulier indienen via declaraties@nbb.basketball.nl.

6. De scheidsrechter is zelf verantwoordelijk voor het bijhouden (of doorgeven) van de juiste gegevens voor de uitbetaling. Op deze manier worden mogelijke administratiefouten binnen de NBB opgemerkt. Deze gegevens zijn zichtbaar in ISS. Wanneer een scheidsrechter geen toegang heeft tot ISS, is het mogelijk deze gegevens bij het bonds- of afdelingsbureau op te vragen.
7. Wanneer scheidsrechters een hogere vergoeding ontvangen dan de maximum vrijwilligersvergoeding (meer dan €150,- per maand of €1500,- per jaar, inclusief reiskosten, peiljaar 2014), is de scheidsrechter verantwoordelijk voor het doen van opgave aan de Belastingdienst.

4.8 Reizen

1. De reiskosten van scheidsrechters komen voor rekening van de verenigingen: het is daarom zaak deze zo laag mogelijk te houden.
2. Wanneer scheidsrechters uit dezelfde woonplaats samen staan opgesteld, worden zij geacht samen te reizen, tenzij de wedstrijd in dezelfde plaats gespeeld wordt.
3. In het programma kan een samenreisverplichting zijn opgenomen.
4. Indien men niet in staat is om samen te reizen, dan kunnen de scheidsrechters hier vooraf toestemming voor vragen bij de betreffende planner.
5. Als beide scheidsrechters niet samen reizen, dan ontvangen beiden de helft van de som van hun afzonderlijke reiskostenvergoeding.

5 Kwaliteitseisen

5.1 Aanwezigheid & voorbereiding

1. Scheidsrechters op landelijk niveau dienen een uur voorafgaand aan de wedstrijd aanwezig te zijn.
2. Scheidsrechters op Tweede Divisie- en op afdelingsniveau dienen 45 minuten voorafgaand aan de wedstrijd aanwezig te zijn.
3. De scheidsrechter, die als eerste genoemd is in het programma, is hoofdscheidsrechter.
4. Neem als hoofdscheidsrechter vooraf contact op met je collega.
5. Houd een pre-game talk met je collega.
6. Houd een captain's meeting.
7. Fluit 6:00 minuten voor de wedstrijd voor een line-up.

5.2 Licentie

1. Scheidsrechterslicenties gelden vanaf E-niveau voor alle niveaus: E, D, C, en B.
2. Een scheidsrechterslicentie wordt afgegeven voor één seizoen. Deze licentie wordt door de betreffende werkgroep voorafgaand aan het seizoen afgegeven op basis van:
  - o het hebben van het betreffende diploma;
  - o het niet geschorst zijn als scheidsrechter vanwege NO's in het voorafgaande seizoen;
  - o geen bezwaar door de betreffende Werkgroep Arbitrage.
3. De scheidsrechterslicentie kan tijdens het seizoen worden ingenomen op basis van:
  - o het niet halen van de spelregel- en conditietesten tijdens het seizoen, eventueel na eenmalige herkansing;
  - o het niet aanwezig zijn op verplichte halfjaarlijkse stages;
  - o het oplopen van drie NO's.
4. Voor de conditietest, een shuttle-run, worden de volgende normen gehanteerd:
  - o Internationaal: 86 (dames -10)
  - o A-groep: 76 (dames -10)
  - o B & (A)C (<40 jaar): 76 (dames -10)
  - o B & (A)C (>40 jaar): 66
  - o Rolstoel: 66
  - o Tweede Divisies & afdeling (<40 jaar): 66 (dames -10)
  - o Tweede Divisies & afdeling (>40 jaar): 56
5. Voor de spelregeltest worden de volgende normen gehanteerd:
  - o E-groep: 60%
  - o D- & (A)C-groep: 70%
  - o B-groep: 75%
  - o A-groep: 80%

6. In het wedstrijdreglement wordt ook de E+ en de D+ - licentie genoemd als leveringsverplichting. De + geeft twee aanvullende eisen aan ten opzichte van de licentie:
  - Minimaal twee jaar ervaring op E-, respectievelijk D-niveau;
  - Minimaal 1 jaar fluitervaring op afdelingsniveau of hoger
  - Een positief advies van de betreffende Werkgroep Arbitrage aan de hand van begeleidings/- of beoordelingsrapporten.
  - Geen overige bezwaren vanuit de Werkgroep Arbitrage
7. Er zal geen dispensatie worden verleend om een F- (of BS-2)-scheidsrechter op te geven voor een competitie waarvoor een E-scheidsrechter is vereist.
8. Er kan dispensatie worden verleend om een E-scheidsrechter op te geven voor een competitie waarvoor een D-scheidsrechter is vereist, wanneer:
  - De scheidsrechter deelneemt aan de eerstvolgende D-cursus, met positief resultaat;
  - De scheidsrechter geschikt wordt geacht door de betreffende Werkgroep Arbitrage.
9. Wanneer een scheidsrechter voor meer dan één seizoen gestopt is met fluiten op zijn huidige licentieniveau, en weer instapt, dan ontvangt hij zijn licentie voor één niveau lager dan het niveau waar hij is uitgestapt.
10. De criteria voor het halen van de spelregeltesten voor de diverse licenties worden uiterlijk 1 april voorafgaand aan het seizoen gepubliceerd.

5.3 Scheidsrechterskleding

1. Scheidsrechters worden geacht om in het uniforme tenue te fluiten, zoals voorgeschreven door de betreffende Werkgroep Arbitrage:
  - Zwarte pantalon;
  - Zwarte schoenen;
  - Oranje of grijs shirt, zoals afgesproken binnen de afdeling.
2. Beide scheidsrechters fluiten altijd in dezelfde kleur shirt.
3. Wanneer er een team in dezelfde kleur als de scheidsrechters speelt, fluiten de scheidsrechters in het grijs.

6 Begeleiding en beoordeling

6.1 Uitvoeren van begeleidingen

1. Alle aangewezen scheidsrechters kunnen worden begeleid door begeleiders en scheidsrechterscoaches die zijn aangesteld door de Werkgroep Arbitrage.
2. De begeleiding wordt na iedere wedstrijd met de betrokken scheidsrechter(s) besproken en de begeleider stuurt zijn formulier binnen vijf dagen toe aan de scheidsrechter en coördinator begeleiding.
3. Bij begeleiding door een scheidsrechterscoach geeft de scheidsrechter eerst zelf zijn visie op de wedstrijd. De coach vult daarna aan.
4. Wanneer er meningsverschillen ontstaan tussen de scheidsrechter en de begeleider en scheidsrechterscoaches, wordt de scheidsrechter gevraagd dit samen met de begeleider of scheidsrechterscoach op te lossen. Wanneer hier discussie blijft, dan kan de scheidsrechter de coördinator begeleiding inlichten.
5. Scheidsrechters, die fluiten in een hogere klasse, kunnen lager worden ingedeeld met als doel de andere scheidsrechter te begeleiden.
6. De werkgroepen in de afdelingen maken op de eerste stage van het seizoen de wijze waarop de begeleiding plaats gaat vinden bekend.
7. De Werkgroep Arbitrage spant zich in om alle scheidsrechters op landelijk niveau minimaal vijf keer per seizoen te laten begeleiden.
8. Op afdelingsniveau spannen de werkgroepen zich in om minimaal vier keer per seizoen begeleiding te laten plaatsvinden van scheidsrechters, die de wens daartoe te kennen hebben gegeven.
9. Begeleidingen en beoordelingen kunnen leiden tot een ranking van scheidsrechters, die gevolgen kunnen hebben voor de aanschrijving en licentie.

6.2 Promotie

1. Promotie binnen afdelingen vindt plaats door de betreffende Werkgroep Arbitrage, op advies van de betreffende begeleidingsgroep.
2. Promotie binnen de landelijke competities vindt plaats door de landelijke Werkgroep Arbitrage op basis van:
  - Beschikbare competenties;
  - Beschikbaarheid;
  - Stageresultaten (spelregel- en conditietest);
  - Begeleidingsresultaten;
  - Handhaven normen en waarden.
3. Promotie vanuit de afdelingen naar de landelijke competities vindt plaats door de Werkgroep Arbitrage, op advies van de Werkgroepen Arbitrage uit de afdelingen. Hierbij dient voldaan te zijn aan de volgende criteria:
  - De scheidsrechter is in het bezit van een D-diploma;
  - De scheidsrechter heeft alle conditie- en spelregeltesten in het afgelopen seizoen gehaald;
  - De betreffende begeleidingsgroep geeft een positief advies.

6.3 Degradatie

1. Degradatie binnen afdelingen vindt plaats door de betreffende Werkgroep Arbitrage, eventueel op advies van de betreffende begeleidingsgroep. Degradatie kan plaatsvinden naar aanleiding van onder andere:
  - Begeleidingsresultaten;
  - Stageresultaten.
2. Degradatie binnen de landelijke competities vindt plaats door de landelijke Werkgroep Arbitrage op basis van:
  - Onvoldoende beschikbaarheid;
  - Onvoldoende stageresultaten (spelregel- en conditietest);
  - Onvoldoende niveau, gebleken uit begeleidingen.

7 Wat te doen bij...?

7.1 Instructie juryleden

1. De scheidsrechter Instrueert vooraf de juryleden. Wanneer de juryleden niet bekwaam zijn, kan de scheidsrechter verzoeken om andere juryleden. Een alternatief is om een extra persoon toe te staan, zodat de aanwezigen het leren.
2. Houd als scheidsrechter het eerste kwart de juryleden goed in de gaten. Wanneer er zaken niet goed gaan, spring hier op in.
3. Wanneer een lid van de jury niet functioneert, dan kan de scheidsrechter deze persoon wegsturen en verzoeken om een nieuw lid.
4. Sta niet toe dat juryleden commentaar hebben of één van beide teams aanmoedigen. Ondanks dat zij betrokken zijn bij een van beide ploegen, horen zij tijdens de wedstrijd onpartijdig te zijn.
5. Alcohol achter de jurytafel tijdens de wedstrijd is niet toegestaan. Eten en drinken kan wel, wanneer dit niet storend is voor het verloop van de wedstrijd. Sta mobiele telefoons tijdens de wedstrijd niet toe.

7.2 Niet aanwezig zijn juryleden

1. Juryleden horen 10 minuten voor de wedstrijd aanwezig te zijn achter de jurytafel. Hierdoor is er voldoende tijd om hen te instrueren.
2. Wanneer juryleden nog niet aanwezig zijn: doe in ieder geval wel de line-up.
3. Laat de tijd stilstaan op 3:00 totdat de juryleden aanwezig zijn. Spreek de thuisspelende coach hierbij aan op zijn verantwoordelijkheid.
4. Wanneer de juryleden aanwezig en geïnstrueerd zijn, starten de laatste 3:00 voor de wedstrijd.
5. Als er vijf minuten na het officiële begintijdstip nog geen volledige jury is, dan wordt de wedstrijd niet meer gestart.

7.3 Diskwalificerende fouten

1. Wanneer een scheidsrechter een speler of coach diskwalificeert, dan informeert deze scheidsrechter de betrokken persoon over het feit dat deze is gediskwalificeerd en binnen drie werkdagen een verslag dient in te sturen naar de TGC.
2. De betrokken scheidsrechters sturen vervolgens ook binnen drie dagen individueel hun verslag van hetgeen heeft plaatsgevonden naar de TGC. Wanneer de wedstrijd in een afdeling gespeeld is, dan dient het verslag ook naar het betreffende afdelingsbureau te worden gestuurd .

7.4 Vechten

1. Wanneer er tijdens een wedstrijd spelers onderdeel uitmaken van een vechtpartij, of opstaan van de bank en het veld betreden, dan worden zij bestraft met een fighting foul, wat directe diskwalificatie inhoudt. Dit is opgenomen in de spelregels.
2. Bij een vechtpartij dienen de betrokken scheidsrechters na afloop een verslag in, waarin alle betrokkenen bij de vechtpartij benoemd staan. De scheidsrechters sturen hun verslag binnen drie werkdagen naar de TGC. Wanneer de wedstrijd in een afdeling gespeeld is, dient het verslag ook naar het betreffende afdelingsbureau gestuurd te worden.

7.5 Gestaaakte wedstrijd

1. Het kan voorkomen dat een wedstrijd wordt gestaakt. Een staking komt veelal voor omdat één van beide teams weigert (verder) te spelen of omdat één van beide teams zich dermate misdraagt dat de scheidsrechter niet verder wil laten spelen. Een staking kan ook voorkomen door omstandigheden buiten het veld (publiek, zaal, incident).
2. Bij het staken van een wedstrijd sturen beide scheidsrechters, onafhankelijk van elkaar, binnen drie werkdagen hun verklaring aan het (afdelings)bureau. Het wedstrijdformulier wordt afgetekend op de stand op dat moment.
3. Bij een staking moeten beide teams ook een verklaring indienen bij de competitieleider.
4. De competitie organiserende instantie doet vervolgens een uitspraak over de winnaar en uitslag van de wedstrijd.

7.6 Wangedrag publiek

1. Wanneer het publiek zich misdraagt tot op zo'n hoogte dat scheidsrechters niet meer verder willen fluiten, dan kan een scheidsrechter de wedstrijd staken. De algemene grens is als de scheidsrechter(s) of spelers van een van beide teams persoonlijk worden beledigd of bedreigd.
2. De scheidsrechter gaat nooit zelf in discussie met het publiek.
3. Bij wangedrag laat de scheidsrechter de coach of aanvoerder van het betreffende team het publiek tot rust manen, het vragen zich te gedragen of de betreffende personen vragen de zaal te verlaten.
4. Wanneer het wangedrag niet ophoudt, dan kan een scheidsrechter de wedstrijd staken. De thuis spelende vereniging is verantwoordelijk voor het handhaven van de orde.
5. Bij een dergelijke staking sturen beide scheidsrechters en de aanvoerders van beide teams binnen drie werkdagen een rapport naar de competitie organiserende instantie.

7.7 Wangedrag spelers / coaches / teambegeleiders / juryleden

1. Onbehoorlijk taalgebruik van spelers of coaches op het veld wordt niet geaccepteerd. Zij hebben “voorbeeld”gedrag naar alle overige aanwezigen in de zaal. Waarschuw een speler / coach bij de eerste keer, en geef een technische fout bij herhaling.
2. De scheidsrechter heeft middelen om op te treden tegen spelers, coaches, teambegeleiders en juryleden die wangedrag vertonen tijdens de wedstrijd. Spelers en coaches kunnen technische of diskwalificerende fouten krijgen, conform de spelregels. Coaches zijn verantwoordelijk voor het gedrag van spelers en teambegeleiders in het spelersbankgebied. Juryleden kunnen worden weggestuurd.
3. Wanneer er na afloop van de wedstrijd wangedrag wordt vertoond richting een scheidsrechter, dan kan de scheidsrechter een tuchtzaak aanhangig maken bij de TGC.
4. Wanneer er wangedrag is in de orde van mishandeling of bedreiging, dan wordt verwacht dat de scheidsrechter een tuchtzaak aanhangig maakt bij de TGC. Daarnaast wordt geadviseerd aangifte te doen bij de politie.
5. Aan de scheidsrechter wordt gevraagd incidenten altijd te melden bij de betreffende Werkgroep Arbitrage.